

УДК 330.3:332.05:338.1

Концепція, сучасний стан і тенденції розвитку інвестиційного потенціалу енергозбереження

Микола Андрійович Вознюк,
директор
Львівського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ),
кандидат економічних наук, доцент

Галина Володимирівна Дурицька,
доцент кафедри фінансів
Львівського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ),
кандидат економічних наук, доцент

Анотація. Розглядаються поняття «інвестиційний потенціал» загалом та «інвестиційний потенціал енергозбереження» зокрема; розкрито і систематизовано різні підходи до їх тлумачення. Досліджено сучасний стан і тенденції сфери енергозбереження в Україні, запропоновано шляхи посилення інвестиційного потенціалу енергозбереження в Україні.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, енергозбереження, енергоємність економіки, енергетична стратегія.

Енергозбереження в сучасному світі – це організаторська, наукова, практична, інформаційна діяльність державних органів, юридичних і фізичних осіб, спрямована на зниження витрат (втрат) природних енергетичних ресурсів у процесі їх видобування, перероблення, транспортування, зберігання, виробництва, використання та утилізації. Ураховуючи, що на сьогодні економія паливної одиниці є в три рази ефективнішою, ніж її видобуток, інтенсифікація енергозбереження стає одним із ключових питань розвитку економіки. Суть її полягає у використанні всього комплексу ефективних заходів, що скеровані на зниження питомих енерговитрат на виробництво продукції (у т. ч. товарної енергії) і підвищення продуктивності праці [5].

З огляду на те, що енергозбереження – це комплексна діяльність, яка передбачає залучення потужного ресурсу і, за умови ефективного його використання, послужить дієвим рушієм економіки, питання дослідження інвестиційного потенціалу енергозбереження (з одного боку, можливості, а з іншого – потреби) набуває особливої значущості.

Сьогодні існує усвідомлена потреба у створенні осмисленої, фундаментальної теорії формування, оцінки та реалізації інвестиційного потенціалу енергозбереження як на рівні окремих суб'єктів господарювання, так і на рівні окремих регіонів та економіки в цілому. Слід констатувати той факт, що в сучасній науковій літературі не існує єдиного підходу не тільки до методології дослідження інвестиційного потенціалу енергозбереження, а й до розуміння його змісту та оцінки.

Серед окремих аспектів, які зараз є предметом найгостріших наукових дискусій, особливе місце посідає формування загальної термінології, що дозволяє проводити дослідження на єдиній методологічній основі. Незважаючи на велику кількість робіт з інвестицій-

ної проблематики як вітчизняних, так і закордонних учених, погодженого розуміння багатьох економічних категорій, зокрема – категорії «інвестиційний потенціал енергозбереження», ще не вироблено. Відсутність єдиної термінології найчастіше призводить до ототожнення деяких понять і суперечливості методологічних підходів, що ускладнює вибір методичного інструментарію дослідження, ускладнює встановлення системного зв'язку між категоріями, виявлення особливостей їхнього застосування в окремих видах різнопланових і різноспрямованих наукових досліджень.

З розвитком поглядів на сутність капіталовкладень та інвестиційної діяльності у вітчизняній економіці змінювалось і ставлення до категорії «інвестиційний потенціал». Активні дослідження в цьому науковому напрямі були розпочаті вітчизняними вченими-економістами тільки зі середини 1990-х років, але навіть до сьогодні немає жодного ґрунтового спеціального дослідження щодо визначення його сутності. Науковий і практичний інтерес до проблем потенціалу інвестиційного розвитку в Україні вже протягом більш як десять років залишається високим.

Значний внесок у розвиток цього наукового напрямку зробили такі вітчизняні дослідники, як Є. Бойко, Р. Бойчук, В. Геєць, В. Гриньова, Н. Даций, І. Комарницький, В. Коюда, А. Кузнецова, О. Кузьмін, С. Леонов, М. Лисенко, Т. Майорова, І. Сазонець, але, загалом, основним об'єктом дослідження в їхніх працях є поняття «інвестиційна привабливість», фактори та умови, що її визначають, методики її оцінки тощо, тоді як поняття «інвестиційний потенціал», методи та критерії його оцінки розкриваються лише побічно і не достатньо ґрунтовно.

Основна увага науковців сконцентрована на дослідженні економічного, виробничого, інноваційного потенціалів тощо.

Вітчизняні і закордонні дослідники часто або взагалі отожднюють інвестиційний потенціал із фінансовим і ресурсним потенціалами, у науковій термінології використовують поняття «фінансово-інвестиційний потенціал» і «ресурсно-інвестиційний потенціал».

До речі, досить часто інвестиційний потенціал отожднюється з інвестиційною привабливістю. З цієї позиції виокремлюється [7]:

- зовнішній інвестиційний потенціал (можливість вкладення коштів у розвиток суб'єкта з боку зовнішніх інвесторів, яких цікавить фінансова стійкість і платоспроможність підприємства, інвестиційний клімат регіону чи країни, тобто той факт, чи зможе проект принести прибуток, а якщо ні, то чи зможуть інвестори повернути вкладені кошти);
- внутрішній інвестиційний потенціал (здатність самого суб'єкта вкладати капітал для його збільшення або досягнення іншого позитивного ефекту в майбутньому як у розвиток власного виробництва, так і в інші проекти).

На нашу думку, у такому разі зовнішній інвестиційний потенціал фактично за змістом збігається з інвестиційною привабливістю. Водночас ці категорії є принципово різними:

- коли йдеться про інвестиційний потенціал, то об'єктом дослідження має виступати ініціатор інвестицій, а потенціал – розглядатися як інтегральний показник його спроможності (можливості й готовності) до здійснення інвестицій;
- коли йдеться про інвестиційну привабливість, то об'єкт дослідження має трактуватися як об'єкт інвестування, а привабливість – як інтегральний показник доцільності інвестування інших економічних агентів у нього.

Часто інвестиційний потенціал розглядається лише в територіальному розрізі, тобто як інвестиційний потенціал країни, регіону, адміністративно-територіальної одиниці тощо. Можна натрапити в науковій літературі також і на трактування інвестиційного потенціалу в галузевому розрізі. Однак найбільш поширеним у науковій літературі є дослідження інвестиційного потенціалу на рівні підприємств.

У трактуванні інвестиційного потенціалу склалися дві діаметрально протилежні точки зору:

- прихильники першого підходу прирівнюють його до певної сукупності ресурсів;
- прихильники другого підходу зазначають, що перспективно можливі вкладення лише побічно і незначною мірою залежать від обсягу вже нагромадженого капіталу, а значно більшою мірою визначаються потенційною потребою.

Досить часто інвестиційний потенціал досліджується з урахуванням ринкового попиту на інвестиційні ресурси. Крім цього, низка авторів застосовують експертно-рейтинговий підхід до дослідження інвестиційного потенціалу і визначають його як інтегрований показник, що складається з часткових потенціалів.

Цікавим напрямом наукових досліджень є спроба тлумачення сутності інвестиційного потенціалу,

виходячи з теорії абсолютних і відносних переваг. У межах цього підходу передбачається, що, урахувавши припущення про об'єктивну обмеженість ресурсів і нерівномірний їх розподіл, кожен господарський суб'єкт має певні абсолютні переваги (географічні, природно-кліматичні, геостратегічні та демографічні умови) і порівняльні, тобто відносні (здатність до реалізації стратегій зниження витрат, розширення обсягів виробництва, диференціації діяльності тощо) [3]. Саме відносні переваги, на думку прихильників цього підходу, і визначаються наявністю відповідного інвестиційного потенціалу.

Виходячи з цього пропонуємо виокремити такі науково-методичні підходи до розуміння сутності економічної категорії «інвестиційний потенціал»: ресурсний; ринковий; імовірнісний; структурний; результатний; ємнісний.

Відповідно до **ресурсного підходу** інвестиційний потенціал трактується лише як сукупність ресурсів, наявних потужностей суб'єктів господарювання. Проблема оцінки інвестиційного потенціалу в такому разі зводиться до визначення вартості доступних ресурсів, а рівень використання інвестиційного потенціалу визначається відношенням отриманого результату до обсягу задіяних ресурсів.

Відповідно до **ринкового підходу** інвестиційний потенціал отожднюється з потенційним попитом на ресурси на ринку капіталу.

Відповідно до **імовірнісного підходу** категорія «інвестиційний потенціал» зводиться до сукупності можливостей для інвестування, які складаються під впливом системи факторів та умов, реалізуються через формування інвестиційних потоків. Інвестиційний потенціал при цьому розглядається як імовірнісна можливість накопичення суб'єктом господарювання відповідного обсягу ресурсів для подальшого інвестування.

Відповідно до **структурного підходу** інвестиційний потенціал трактується винятково як структурний елемент потенціалів вищого порядку, зокрема економічного. Так, інвестиційний потенціал – це складова економічного потенціалу, яка поряд з інноваційним, трудовим і природним визначає модель його функціонування за об'єктами, результатами, ресурсами та елементами [2].

Відповідно до **результатного підходу** інвестиційний потенціал трактується як здатність до досягнення певної віддачі від використовуваних ресурсів незалежно від їх виду або з позицій оцінки економічних результатів поточної і майбутньої господарської діяльності. Оцінка величини інвестиційного потенціалу в такому разі зводиться до оцінки максимального результату, який суб'єкт дослідження здатен отримати за наявної кількості, якості та структури інвестиційних ресурсів.

Відповідно до **ємнісного підходу** інвестиційний потенціал трактується як інвестиційна ємність (деяка гранична величина інвестицій), тобто здатність об'єкта дослідження (території, підприємства, підсистеми тощо) «приймати капітал», що залежить від низки об'єктивних і суб'єктивних факторів.

Аналіз літератури з досліджуваної проблематики дозволяє виділити такі рівні аналізу інвестиційного потенціалу:

- територіальний – інвестиційний потенціал розглядається лише в територіальному розрізі, тобто як інвестиційний потенціал країни, регіону, адміністративно-територіальної одиниці тощо;
- галузевий – інвестиційний потенціал фактично ототожнюється з комплексом фондоутворювальних галузей промисловості;
- рівень окремих суб'єктів господарювання – досліджується інвестиційний потенціал окремих суб'єктів господарювання.

З огляду на множинність і багатшаровість підходів до трактування поняття «інвестиційний потенціал» пропонуємо застосовувати системний підхід до розв'язання досліджуваної проблеми, згідно з якою при дослідженні інвестиційного потенціалу слід ураховувати:

1) певний обсяг накопичених суб'єктом власних і залучених ресурсів (фінансових, матеріальних і нематеріальних);

2) здатність цього суб'єкта, його функціонально-організаційну готовність до ефективного інвестування накопичених і мобілізованих інвестиційних ресурсів;

3) стан гнучкості та адаптаційної здатності елементів економічної системи сприйняти ці ресурси і адекватно відреагувати на їх появу, її здатність виступити як каталізатор, що стимулює ефективне використання ресурсної бази та можливостей визначеного суб'єкта.

Саме з позиції системного підходу ми і будемо розглядати сутність інвестиційного потенціалу енергозбереження.

Законодавство України трактує «енергозбереження» як діяльність (організаційну, наукову, практичну, інформаційну), яка спрямована на раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів у національному господарстві і яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів [1]. Україна – країна з надзвичайно високим рівнем енергозатрат, викликаних незбалансованою структурою енергоспоживання і нераціональним використанням енергії.

Україна за наявного рівня споживання енергоресурсів забезпечує себе власними паливними ресурсами приблизно на 40%.

Потенціал підвищення ефективності використання становить: у промисловості – 67%, теплогенерації та транспортуванні теплоносіїв – 40%, житловому секторі – 55%.

Серед основних проблем енергетичного сектору виділяють високий рівень енергоемності, значну залежність від імпортного газу, нафти і ядерного палива, низьку ефективність використання енергії, а також те, що місцеві (власні) природні джерела енергії обмежені запасами вугілля, нафти та газу, невеликими запасами гідроресурсів і значними запасами низькоякісного урану. До прикладу, у розрізі енергоспоживання житлово-комунальне господарство Львівського регіону

посідає третє місце після населення та промисловості і перше місце за споживанням тепла [5].

З огляду на запропонований системний підхід до визначення поняття «інвестиційний потенціал» та усвідомленої потреби застосування системи енергозбереження пропонуємо схему механізму формування і використання інвестиційного потенціалу енергозбереження (рис. 1).

Рис. 1. Механізм забезпечення і використання інвестиційного потенціалу енергозбереження

Примітка. Авторська розробка

Реалізація інвестиційного потенціалу енергозбереження на всіх рівнях матиме синергійний ефект, адже сприятиме досягненню економічної, фінансової, бюджетної, екологічної та соціальної ефективності, а відтак і економічної та енергетичної безпеки.

Для оцінки можливостей розвитку інвестиційного потенціалу енергозбереження визначальним є врахування показника енергоемності ВВП, який в Україні в декілька разів перевищує показники розвинених країн Західної і Східної Європи. Так, енергоемність ВВП України 2013 року становила 0,613 кілограма умовного палива на гривню виробленої продукції (показник знизився з 0,82 кг 2003-го до 0,635 – 2008 р. і до 0,621 кг умовного палива на гривню продукції 2012 року (рис. 2). Починаючи з 2009 року динаміка підвищення енергоефективності погіршилася, але все ж зберігається [4].

Основними чинниками, які перешкоджають подальшому зниженню енергоемності ВВП, визначено:

- високий ступінь фізичного зношення основних фондів і технологічне відставання в найбільш енергоемних галузях і житлово-комунальній сфері;
- невідповідність тарифів і цін на енергоресурси до видатків на їх виробництво, що ускладнює модернізацію енергетичних об'єктів;
- неефективність функціонування природних монополій;
- високий рівень втрат енергоресурсів при їх передаванні і споживанні;

- обмеженість стимулів до зниження споживання енергоресурсів за відсутності приладів обліку;
- низький рівень упровадження енергоефективних технологій і устаткування як у промисловості, так і серед населення.

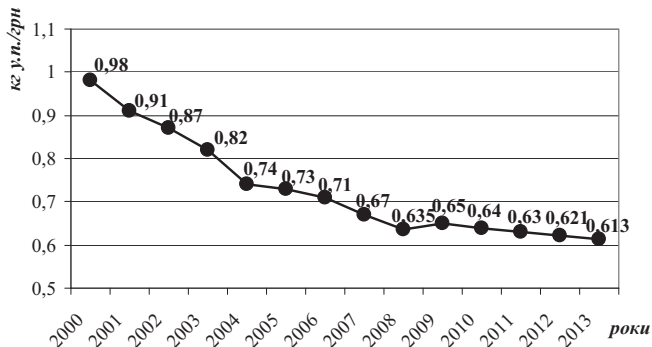

Рис. 2. Енергоемність ВВП України у 1990–2012 роках у цінах 2002 року (кг у.п./грн)

Примітка. Складено за даними Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України

Негативний фактор нарощування інвестиційного потенціалу енергозбереження в Україні – відсутність бюджетного фінансування цього напрямку 2014 року. Попередньо розроблені (49 проектних пропозицій) і запроваджені програми розвитку енергозбереження в Україні на загальну суму близько 1,3 мільярда гривень будуть реалізовуватися виключно за рахунок залишків коштів, отриманих раніше у спеціальний фонд держбюджету від Євросоюзу на підтримку Енергетичної стратегії України, а також за рахунок другого траншу, виділеного ЄС на такі цілі у грудні 2013 року – усього близько 500 мільйонів гривень.

Попри нестабільність, сфера відновлюваної енергетики в Україні демонструє зростання: потужність її об'єктів, що працюють за «зеленим» тарифом, станом на 1 січня 2014 р. становить 1,216 ГВт. Потужності сонячної енергетики зросли за 2013 рік із 371,6 МВт до 746,9 МВт, вітроенергетики – з 275,7 МВт до 370,7 МВт, малої гідроенергетики – із 73,5 МВт до 75,3 МВт. Енергооб'єкти, що працюють на біомасі, наростили свої потужності з 4,2 МВт до 17,2 МВт.

За «зеленим» тарифом 2013 року почали працювати біогазові електростанції потужністю 6,5 МВт. Наприкінці року також були введені в експлуатацію кілька сонячних електростанцій установленою потужністю понад 100 МВт. Частка електроенергії з поновлюваних джерел енергії (вітер, сонце, біомаса) у загальному обсязі її виробництва у країні зросла з 0,32% у 2012 році до 0,64% у 2013-му.

Попри це, слід зазначити, що в нашій країні є зобов'язання перед європейським енергетичним співтовариством: уже до 2020 року збільшити частку відновлюваної енергії в енергобалансі до 11%. У більшості розвинених країн, зокрема у США, Німеччині, Іспанії, Швеції, Данії, Японії, планують довести частку відновлюваних джерел енергії в загальному енергобалансі до 20–50%. Європейський Союз ще 2007 року поставив перед собою амбітну мету: «План 20-20-20», який передбачає скорочення до 2020 року викидів парникових

газів на 20%, зростання в енергобалансі частки біопалива і відновлюваних джерел енергії на таку саму цифру, а також скорочення енергоспоживання – знову-таки на 20%. Уже сьогодні деякі країни перевершили 50-відсотковий рубіж ВДЕ в енергобалансах, загальноєвропейський же показник вже давно перевищує 20%. У «Дорожній карті з енергетики до 2050 року» передбачається збільшити частку відновлюваних джерел енергії до 55–75% у загальній структурі виробництва енергії і до 59–83% у генерації електроенергії.

Загальний світовий обсяг інвестицій в альтернативну енергетику 2008 року становив 51,8 млрд дол. у вітроенергетику, 33,5 млрд дол. – у сонячну енергетику і 16,9 млрд дол. на вироблення біопалива. Країни Європи 2008-го інвестували в альтернативну енергетику 50 млрд дол., країни Америки – 30 млрд дол., Китай – 15,6 млрд дол., Індія – 4,1 млрд дол.

В умовах зростаючої енергетичної залежності України від російських енергетичних постачань і постійного підвищення цін на енергоносії енергоемна національна економіка, що розвивається, зазнає значних втрат, що призводить до зниження рівня виробництва і гальмування соціально-економічного розвитку. Тож питання зниження енергозалежності через формування ефективної програми енергозбереження і розвитку альтернативної енергетики України слід віднести до стратегічно важливих, які потребують нагального вирішення.

В Україні загальний річний технічно досяжний енергетичний потенціал альтернативних джерел енергії в перерахунку на умовне паливо становить близько 63 млн тонн. Частка енергії, добутої за рахунок альтернативних джерел, становить сьогодні близько 3%. Згідно з українською енергетичною стратегією, до 2030 року частку альтернативної енергетики на загальному енергобалансі країни буде доведено до 20%. В Україні напрямами відновлюваної енергетики з найбільшим інвестиційним потенціалом є: вітроенергетика, сонячна енергетика, біоенергетика, гідроенергетика, геотермальна енергетика (табл.).

Таблиця

Прогнозні показники розвитку використання нетрадиційних і відновлювальних джерел енергії (НВДЕ) за основними напрямами освоєння

Напрями освоєння НВДЕ	Рівень розвитку НВДЕ (млн у. п. тонн/рік)			
	2005 р.	2010 р.	2020 р.	2030 р.
Позабалансові джерела енергії, усього	13,85	15,96	18,5	22,2
У тому числі шахтний метан	0,05	0,96	2,8	5,8
Відновлювальні джерела енергії, усього	1,661	3,842	12,054	35,53
у тому числі: біоенергетика	1,3	2,7	6,3	9,2
сонячна енергетика	0,003	0,032	0,284	1,1
мала гідроенергетика	0,12	0,52	0,85	1,13
геотермальна енергетика	0,02	0,08	0,19	0,7
вітроенергетика	0,018	0,21	0,53	0,7
енергія доквілля	0,2	0,3	3,9	22,7
Усього	15,51	19,83	30,55	57,73

Джерело. Енергетична стратегія України на період до 2030 року.

На думку багатьох дослідників, головним чинником, який унеможливує ефективну реалізацію інвестиційного потенціалу енергозбереження, є недосконалість законодавчої бази. Зокрема, на сьогоднішнім основним законодавчим актом, що регулює відносини у сфері енергоефективності, є Закон України «Про енергозбереження» від 01.07.1994 № 74/94-ВР, який має декларативний характер і не містить механізмів прямої дії, а на сьогодні ще й вичерпав свій ресурс. Саме ухвалення законопроекту «Про ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів» надасть реального поштовху до здійснення реформ у сфері енергоефективності.

Тому пропонуємо надати пріоритет проведенню заходів із підвищення енергоефективності в державному секторі, де за належного виконання централізований контроль надає унікальну можливість досягти значних результатів у короткий термін. Водночас варто розробити на національному і регіональних рівнях систему стимулювання та фінансової допомоги населенню (пільгові кредити, податкові пільги тощо), що буде спрямована на фінансування впровадженнь заходів для підвищення енергоефективності. Такі програми вже успішно реалізуються на Львівщині.

Скорочення енергоспоживання в економіці України можливе за рахунок структурного і техніко-технологічних чинників. Структурна складова потенціалу енергозбереження відображає вплив зменшення питомої ваги енергоємних галузей у ВВП України за рахунок розвитку виробництв із низькою енергоємністю і матеріалоемністю, а також наукомістких галузей. Техніко-технологічна складова потенціалу енергозбереження містить у собі зниження енергоємності виробництва (видобутку), перетворення, транспортування і споживання енергоресурсів за рахунок упровадження новітніх енергоефективних технологій та енергозберігальних заходів.

В Енергетичній стратегії України на період до 2030 року визначено основні принципи державної політики у сфері енергоефективності [6]:

- введення обов'язкового енергетичного менеджменту й енергетичного аудиту на підприємствах і установах усіх форм власності;
- розробка і впровадження механізмів стимулювання енергозбутових компаній до забезпечення зниження споживання електроенергії їхніми клієнтами;
- установлення більш жорстких стандартів енергоефективності при будівництві та реконструкції будівель і встановлення темпів підвищення енергоефективності наявних будівель;
- популяризація заходів із підвищення енергоефективності серед населення.

Загальний потенціал використання альтернативних джерел енергії в Україні до 2030 року оцінюється приблизно у 25 ТВт/год. електроенергії на базі ВДЕ і близько 2 млн т біопалива.

Незважаючи на те, що на сьогодні відновлювані джерела енергії (ВДЕ) є найчастіше економічно більш витратними, ніж традиційні джерела енергії й види палива, передбачається, що разом із майбутнім роз-

витком технологій собівартість енергії на базі ВДЕ буде знижуватися і їх виробництво ставатиме дедалі більш рентабельним. З огляду на це на рівні держави важливо:

- підвищувати привабливість освоєння і розвитку тих ВДЕ, які мають високу ймовірність економічної окупності в майбутньому і є найбільш перспективними щодо виробництва на території України;
- підтримувати розроблення і впровадження конкурентоспроможних технологій;
- стимулювати локалізацію виробництва необхідного устаткування. У майбутньому, у міру розвитку технологій і зниження собівартості виробництва електроенергії на базі ВДЕ, необхідно скорочувати державну підтримку цього виду генерації і вирівнювати умови конкуренції між традиційними і нетрадиційними видами енергії.

Висновки. Загалом, висока енергоємність України є наслідком особливостей структури національної економіки, зміщеної в бік більш енергоємних галузей, істотного технологічного відставання більшості галузей економіки від рівня розвинених країн, а також цінних викривлень на внутрішніх енергетичних ринках.

З огляду на множинність і багатошаровість підходів до трактування поняття «інвестиційний потенціал енергозбереження» застосовано системний підхід, який охоплює: 1) певний обсяг накопичених суб'єктом власних і залучених ресурсів; 2) здатність цього суб'єкта, його функціонально-організаційну готовність до ефективного інвестування накопичених та мобілізованих інвестиційних ресурсів у сферу енергозбереження; 3) адаптаційна здатність усіх елементів економічної системи сприймати та ефективно використовувати інвестиційні ресурси у сфері енергозбереження. Перелічені складові і є визначальними факторами формування механізму забезпечення інвестиційного потенціалу енергозбереження.

Світові тенденції розвитку енергетики характеризуються ціленаправленою політикою розвинених країн щодо зменшення залежності від дорогих органічних енергетичних джерел і збільшення частки альтернативної енергетики в енергобалансі. Основними стримувальними факторами для розвитку альтернативної енергетики є висока ціна видобутої енергії, обумовлена дорогим обладнанням і достатньо тривалим терміном окупності.

Більшість європейських країн успішно розвивають свою альтернативну енергетику за рахунок потужної підтримки з боку держави. Країни Європейського Союзу як на рівні міждержавному, так і на національному розробляють програми і стратегії розвитку відновлювальної енергетики, надаючи фінансову та організаційну підтримку компаніям, які займаються альтернативною енергетикою.

Енергетичний потенціал України використовується не на повну потужність. Причинами такого стану речей є недостатній рівень державної підтримки енергетичних проектів як на загальнодержавному, так

і на місцевому рівнях. Проекти видобутку енергії з альтернативних джерел є поодинокими і, як правило, розробляються і реалізуються окремими приватними підприємствами.

Скорочення енергоспоживання в економіці України можливе за рахунок структурного і техніко-технологічних чинників.

Оскільки інвестиційний потенціал енергозбереження значною мірою визначається розвитком альтернативної енергетики, то надзвичайно гостро постає питання науково-технічного супроводження розвитку нових технологій одержання енергії з відновлювальних джерел і дослідження використання альтернативних джерел в українських природних умовах. Щодо реформування законодавчої бази у сфе-

рі альтернативної енергетики, необхідно більш чітко визначити механізми та інструкції надання преференцій компаніям, що працюють на ринку альтернативної енергетики України.

Чинне законодавство, що регулює ринок альтернативної енергетики, потребує доопрацювання у сфері створення відповідних інструкцій та механізмів стимулювання енергокомпаній, які працюють на альтернативних джерелах енергії.

Вважаємо за необхідне рекомендувати забезпечення пріоритетного доступу до пільгових кредитів для компаній – виробників обладнання, що виробляє енергію з відновлювальних джерел, а також енергокомпаній, які працюють на альтернативних джерелах енергії.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про енергозбереження» від 1 липня 1994 року № 74/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/74/94>.
2. Лапин Е. В. Оценка экономического потенциала предприятия : монография / Е. В. Лапин. – Сумы : Университетская книга, 2004. – 360 с.
3. Леонов С. В. Инвестиционный потенциал банковской системы Украины : монография / С. В. Леонов. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 375 с.
4. Офіційний сайт Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sae.gov.ua/uk>.
5. Програма енергозбереження для населення Львівщини на 2013–2016 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://loda.gov.ua/oda>.
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року» від 24 липня 2013 р. № 1071-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1071-2013>.
7. Шулекина Е. Н. Методологические и практические проблемы оценки инвестиционного потенциала предприятия и пути их решения [Электронный ресурс] / Е. Н. Шулекина. – Режим доступу : <http://www.smartcat.ru/RegionEconomic/Debenture.shtml>.

Summary. The concepts of «investment potential» and «investment potential of energy saving» are concerned, different approaches to their interpretation are revealed and arranged. The current state and trends of energy saving in Ukraine are investigated. The ways of strengthening the investment potential of energy saving in Ukraine are offered.

Keywords: investment potential, energy saving, energy intensity, energy strategy.